

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.03.2017r.
nr. 1367 podpis. M

Warszawa, dnia 24 marca 2017 r.

DUS.II.0702.6.2017.JM

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 28.03.17
nr. 1790 podpis. M

Pan
Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z przekazaniem przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 3 marca 2017 r., znak: BPS/043-35-823/17, oświadczeniem złożonym przez Senatora Roberta Gawła podczas 35. posiedzenia Senatu RP w dniu 24 lutego 2017 r. w sprawie sytuacji prawnej osób ubezpieczonych w ZUS i KRUS urodzonych w 1947 r., uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Obowiązujący stan prawny reguluje sytuację osób, które zmieniały rodzaj działalności zarobkowej, a w związku z tym były objęte różnymi systemami ubezpieczenia. Podkreślić należy, że inne reguły obowiązują dla osób urodzonych po 1948 r., a inne dla urodzonych przed 1949 r., co wynika z reformy systemowej ubezpieczenia emerytalnego wprowadzonej w 1999 r. Rozwiązanie polegające na wzajemnym zaliczaniu okresów ubezpieczenia do uprawnień emerytalno-rentowych jest uregulowane zarówno w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną jak i w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r., poz. 277, z późn. zm.).

Dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. w systemie rolniczym przedmiotowe rozwiązanie zostało uregulowane w art. 20 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z którym do okresów ubezpieczenia wymaganych do ustalenia prawa do emerytury rolniczej zalicza się okresy, od których zależy prawo do emerytury

zgodnie z przepisami ustawy emerytalnej, jeżeli nie zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Analogiczną regulację zawierają przepisy dotyczące powszechnego systemu emerytalnego. W systemie powszechnym dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. kwestię uwzględniania okresów pracy rolniczej przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy reguluje art. 10 ustawy emerytalnej. Przepis ten zezwala na uwzględnienie wymienionych w nim okresów pracy rolniczej w przypadku, gdy okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w tej ustawie, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury lub renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu, oraz nie zostały zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Do okresów tych zalicza się: okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki, przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia oraz przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

Należy podkreślić, że ww. przepisy w zakresie możliwości zaliczania okresów innego ubezpieczenia przy ustalaniu prawa do emerytury ubezpieczonym, którzy w okresie aktywności zawodowej zmieniali system ubezpieczenia - ZUS na KRUS lub odwrotnie, dotyczą tylko osób urodzonych do dnia 31 grudnia 1948 r. Osoby urodzone po tej dacie objęte zostały bowiem reformą powszechnego systemu emerytalnego, zgodnie z którą prawo do emerytury z FUS nie jest już uwarunkowane posiadaniem wymaganego stażu ubezpieczeniowego, a jedynie osiągnięciem wieku emerytalnego. Począwszy od 2009 r. emerytura z FUS oparta jest na zdefiniowanej składce, co oznacza, że jej wysokość uzależniona jest od sumy składek zewidencjonowanych na indywidualnym koncie emerytalnym w ZUS oraz średniego dalszego trwania życia w momencie przejścia na emeryturę.

W ramach zmiany zasad ustalania prawa i wysokości emerytury z FUS oba systemy emerytalne: rolny i powszechny zostały rozdzielone od stycznia 2009 r. W systemie emerytalnym rolników prawo do emerytury rolnej nadal uzależnione jest nie tylko od osiągnięcia wieku emerytalnego, ale także od posiadania wymaganego (25. letniego) stażu ubezpieczeniowego. Z tym, że prawo do emerytury rolnej ustalane jest wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia rolniczego. Staż ubezpieczeniowy rolniczy nie może być już uzupełniony stażem ubezpieczeniowym przebyłym w ZUS, ponieważ za okresy

ubezpieczenia w ZUS po osiągnięciu wieku emerytalnego przyznana zostanie emerytura z FUS (bez względu na długość tego stażu) w wysokości adekwatnej do zgromadzonego w ZUS „kapitału” ze składek.

W związku z powyższym, osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r., które w okresie aktywności zawodowej podlegały ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników oraz były ubezpieczone w ZUS, po osiągnięciu wieku emerytalnego otrzymają:

- emeryturę rolniczą, jeżeli podlegały ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników przez okres co najmniej 25 lat oraz emeryturę z FUS w wysokości stosownej do sumy wysokości składek, zgromadzonych na koncie emerytalnym w ZUS; każda z instytucji ubezpieczeniowych – ZUS i KRUS przyznane świadczenie emerytalne będzie wypłacać niezależnie, albo

- emeryturę z FUS w wysokości stosownej do sumy wysokości składek, zgromadzonych na koncie emerytalnym w ZUS zwiększoną o tzw. część rolną, ustalana według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej, przewidzianych w przepisach ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, za okresy opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników krótsze niż 25 lat (art. 26 a ustawy emerytalnej).

W przypadku gdy osoba ubezpieczona nie nabyła prawa do emerytury z KRUS z powodu braku wymaganego 25. letniego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i jest uprawniona do emerytury z FUS ze zwiększeniem o tzw. część rolną (za okresy opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników), a świadczenie ustalone zostało w kwocie niższej od najniższej emerytury, przy ustalaniu możliwości jego podwyższenia do gwarantowanej przez państwo najniższej emerytury, okresy ubezpieczenia rolniczego, za które przyznane zostało ww. zwiększenie, zalicza się do wymaganego w tym przypadku 25. letniego w przypadku mężczyzn a w przypadku kobiet 22. letniego stażu ubezpieczeniowego (art. 87 ust. 1a ustawy emerytalnej).

Reasumując, należy stwierdzić, że wniosek o dokonanie postulowanych zmian jest nieuzasadniony. Możliwość pobierania w zbiegu emerytury z systemu rolniczego oraz emerytury przyznanej na nowych zasadach z systemu powszechnego (na podstawie art. 24 ust. 1, art. 24a lub art. 184 ustawy emerytalnej) ustanowiono moca art. 33 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. O ile przepis ten ustanawia odstępstwo od ogólnej zasady sformułowanej w art. 33 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, mówiącej o wypłacie jednego, wybranego przez osobę uprawnioną świadczenia o tyle został

wprowadzony wraz z opisanymi wyżej zmianami skutkującymi brakiem wzajemnego uznawania okresów ubezpieczeniowych w systemach powszechnym i rolniczym.

Mając powyższe na uwadze, uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie prowadzi się prac legislacyjnych zmierzających do zmiany zasad pobierania świadczeń emerytalnych z FUS w zbiegu ze świadczeniami emerytalno-rentowymi przyznawanymi na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z wyrazami szacunku

MINISTER
z up.
Michał Zielonka
PODSEKRETAZ STANU